



Projectplan

Omgevingsvisie gemeente Den Helder

Projectinformatie:

Registratienummer	PMW19.0025
Vaststelling Directie	
Vaststelling College	
Portefeuillehouder	H. Keur
Opdrachtgever	College
Opdrachtnemer	I. Zwier

Steller	Ingmar Zwier
---------	--------------

Versiebeheer:

Versie	Auteur	Reden van aanpassing	Datum
1	I. Zwier	Eerste versie	15-7-2019
2	I. Zwier	Verbeterde versie voor stafoverleg	2-8-2019
3	I. Zwier	Verbeteringen n.a.v. stafoverleg 19-8-'19	22-8-2019
4			
5			

Inhoudsopgave

1. Aanleiding en prioriteit afweging	3
2. Projectdoelstelling.....	3
3. Projectresultaat	4
4. Afbakening van het project	4
5. Fasering en planning	4
6. Organisatie.....	5
7. Kosten en baten.....	6
8. Informatiebeheer.....	6
9. Communicatie	6
10. Risicofactoren	7

1. Aanleiding en prioriteitsafweging

Op 1 januari 2021 wordt landelijk de Omgevingswet ingevoerd, waarmee het omgevingsrecht in Nederland ingrijpend veranderd. Onderdeel van deze wetswijziging zijn nieuwe kerninstrumenten voor overheden, waaronder de omgevingsvisie. Dit instrument vervangt de voormalige structuurvisie. Behalve een naamswijziging is er ook sprake van een andere werkwijze bij het opstellen van de omgevingsvisie (en ander beleid onder de Omgevingswet). De nadruk ligt veel meer dan voorheen op participatie en integraliteit. Bewoners, ondernemers en (maatschappelijke) partijen worden hierin gevraagd mee te denken over een toekomstbeeld voor de gemeente. Ook de taken en ambities van de gemeente komen hierin terug. Al deze aspecten worden samengevoegd waar mogelijk en afgewogen waar nodig. Hiermee ontstaat een duidelijk toekomstbeeld voor de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving in de gemeente. De Omgevingsvisie gemeente Den Helder sluit aan en vult aan op reeds ingezette strategische processen gericht op de ontwikkeling van de gemeente, waaronder de civiel-maritieme samenwerking met de Koninklijke Marine, de samenwerkingsagenda tussen Provincie Noord-Holland en gemeente Den Helder, het regionale investeringsprogramma De Kop Werkt! en het Helders Perspectief.

Met het geformuleerde toekomstbeeld kan in een wenkend perspectief voor allerlei partijen worden voorzien, om ontwikkelings- en investeringskansen in de gemeente Den Helder te verduidelijken en aantrekkelijk te presenteren. Voor de alle partijen biedt deze visie een leidraad voor de verdere ontwikkeling van de stad, waarmee gezamenlijk gewerkt kan worden aan de realisatie hiervan.

Onder de Omgevingswet is iedere gemeente verplicht om uiterlijk in 2024 één omgevingsvisie voor de gehele gemeente vast te stellen. De gemeente Den Helder heeft de afgelopen jaren gewerkt aan onderdelen van deze gemeentelijke omgevingsvisie: de Omgevingsvisie Huisduinen en de Omgevingsvisie Julianadorp. Dit project richt zich op het opstellen van een omgevingsvisie voor de gehele gemeente Den Helder. De verschillende onderdelen worden hierin geïntegreerd.

2. Projectdoelstelling

Bij het opstellen van de Omgevingsvisie gemeente Den Helder wordt aan/volgens vijf ambities/randvoorwaarden (in vet) gewerkt. Hiermee ontstaat een eindproduct met een zo groot mogelijke meerwaarde voor alle partijen, welke goed past binnen de kaders en ambities uit de nieuwe Omgevingswet. Hieronder wordt kort stilgestaan bij deze ambities/randvoorwaarden.

De eerste ambitie is om te komen tot een **integrale** omgevingsvisie. Dit betekent dat alle onderdelen van de leefomgeving hierin terugkomen, breder dan voornamelijk ruimtelijke ordening in de voormalige structuurvisie. In de omgevingsvisie komen ook nadrukkelijk beleidsterreinen als milieu, wonen, vastgoed en economie terug. Het doel van de Omgevingswet om te komen tot een veilige, gezonde leefomgeving met een goede omgevingskwaliteit onderschrijft deze integraliteit. Voor een goede invulling hiervan worden onze gemeenschappelijke regelingen (Omgevingsdienst, Veiligheidsregio, GGD) betrokken, maar ook gemeentelijke adviseurs uit het sociaal-maatschappelijke veld.

De Omgevingsvisie gemeente Den Helder wordt via een 'bottom-up' proces opgesteld, in **co creatie** met bewoners, ondernemers en andere (maatschappelijke) partijen en geïnteresseerden. Het gezamenlijk formuleren van een toekomstbeeld is een nadrukkelijke doelstelling van dit project. **Participatie** bij een dergelijke richtinggevende visie is zeer wenselijk qua draagvlak en het bereiken van een zo compleet mogelijk beeld. De Omgevingswet onderschrijft dit door vroegtijdige participatie aan te moedigen en participatie verplicht te stellen bij het opstellen van nieuw beleid. Hiervoor wordt actief gewerkt aan het betrekken van diverse groepen inwoners en ondernemers bij dit project. Ook wordt de gemeenteraad, als besluitvormend orgaan wat betreft de omgevingsvisie, regelmatig actief betrokken.

Het betrekken van een groot aantal partijen en breed scala aan expertises in de samenleving en binnen de gemeente moet leiden tot een **duidelijk, gedragen toekomstbeeld**, waaraan via een aantal hoofdrichtingen gewerkt kan worden om dit beeld te bereiken. Dit biedt een 'wenkend perspectief' voor partijen die in de aankomende jaren een rol willen spelen bij de verdere ontwikkeling van de gemeente. Daarnaast biedt het ook een leidraad en afwegingskader voor de gemeente, wat betreft eigen projecten en het aanmoedigen of bijsturen van initiatieven van derden.

Digitale raadpleegbaarheid van het beleid van de gemeente is een belangrijke pijler onder de Omgevingswet. Een van de doelstellingen voor deze omgevingsvisie is dat deze na vaststelling **eenvoudig digitaal raadpleegbaar** moet zijn via het nieuwe Digitale Stelstel Omgevingswet (DSO), het platform waarop alle informatie en dienstverlening van de overheid wat betreft de leefomgeving ontsloten is.

3. Projectresultaat

Dit project levert uiteindelijk één omgevingsvisie voor de gemeente Den Helder op, waarin de eerder opgestelde onderdelen (Omgevingsvisies Huisduinen en Julianadorp) geïntegreerd zijn. Met de Omgevingsvisie gemeente Den Helder wordt voorzien in een toekomstbeeld voor de verdere ontwikkeling van de gemeente: een wenkend perspectief en een afwegingskader voor nieuwe activiteiten. Op basis hiervan ondernemen diverse partijen, waaronder de gemeente Den Helder zelf, acties om te werken aan de verdere ontwikkeling van de gemeente.

De omgevingsvisie vervangt diverse huidige sectorale visies, zoals bijvoorbeeld: de Structuurvisie Den Helder 2025, de Infrastructuurvisie en de Nota Groen. Deze onderwerpen worden geïntegreerd en gecombineerd in een nieuwe, integrale visie voor de lange(re) termijn. De omgevingsvisie wordt regelmatig geactualiseerd, naar verwachting vooral op een aantal onderdelen per keer wanneer hier aanleiding toe is. Een verdere uitwerking van onderdelen verloopt onder de nieuwe Omgevingswet via het instrument 'Programma', gericht op de kortere termijn (tot ca. 5 jaar vooruit).

De gemeenteraad is wettelijk gezien het orgaan dat de omgevingsvisie voor de gemeente vaststelt, als hoofdlijn voor de verdere ontwikkeling. Uiteindelijk projectresultaat is hiermee de vaststelling van de gemeentelijke omgevingsvisie door de gemeenteraad van Den Helder.

4. Afbakening van het project

De omgevingsvisie richt zich op de hoofdlijnen wat betreft de verdere ontwikkeling van de gemeente. Hierbij wordt aangesloten op al lopende strategische processen gericht op de ontwikkeling van de gemeente. De omgevingsvisie neemt de opbrengsten hiervan mee en vult aan waar nodig en/of gewenst. Voorkomen wordt de gelijktijdige ontwikkeling van meerdere toekomstbeelden voor hetzelfde deelgebied of thema.

De omgevingsvisie is zelfbindend, waardoor er geen bindende juridische regels kunnen worden gesteld aan bewoners, ondernemers en anderen. De doorvertaling in voor iedereen bindende regels gebeurt in het omgevingsplan dat op basis van de omgevingsvisie wordt opgesteld. De omgevingsvisie richt zich op het stellen van doelen voor de verdere ontwikkeling van de (leefomgeving van de) gemeente.

5. Fasering en planning

De Omgevingsvisie gemeente Den Helder kan als omgevingsvisie worden vastgesteld na invoering van de Omgevingswet op 1 januari 2021. Gezien de tijd die nodig is voor een intensief participatietraject en de relatief beperkte tijd tot de invoering van de Omgevingswet zal in ieder geval pas na 1 januari 2021 aan de gemeenteraad gevraagd worden om de Omgevingsvisie gemeente Den Helder vast te stellen.

Het project kent vijf opeenvolgende fases:

1. September – december 2019: Analyse van opgaven, ontwikkelingen & gegevens

In deze eerste fase zal door middel van verkennende gesprekken (intern en extern), het verzamelen van gegevens en het aansluiten bij diverse lopende processen (bijvoorbeeld de ontwikkelgesprekken in het kader van het Helders Perspectief, de gesprekken over de samenwerkingsagenda tussen de Provincie Noord-Holland en gemeente Den Helder en de ontwikkeling van het Regionaal Ambitie Document 2.0) een grondige analyse van de startsituatie en de opgaven en ontwikkelingen die spelen worden gemaakt. De opbrengst hiervan landt in een startnotitie, op basis waarvan een breed participatieproces wordt opgestart.

Mijlpaal: Een startnotitie met daarin een duidelijk overzicht van de opgaven, reeds ingezette ontwikkelingen en relevante gegevens wat betreft de ontwikkeling van de gemeente. Deze startnotitie wordt besproken met de gemeenteraad tijdens een commissievergadering in de raadscommissie Stadsontwikkeling & -beheer.

2. Januari - april 2020: Verkenningen van toekomstbeelden en bijbehorende hoofdrichtingen

Tijdens deze eerste participatiefase worden zoveel mogelijk bewoners, ondernemers en andere (maatschappelijke) partijen gevraagd om mee te denken over de toekomst van de stad en de ambities hierbij. Ook de gemeenteraad wordt als eindverantwoordelijke uitgenodigd om mee te doen

in het participatieproces. De startnotitie die eerder is opgesteld speelt een belangrijke rol: de omgevingsvisie zal namelijk in ieder geval op deze opgaven en ontwikkelingen een antwoord moeten geven. Aanvullende onderwerpen die worden ingebracht vanuit inwoners, ondernemers of anderen vullen hier uiteraard op aan tot een gezamenlijk toekomstbeeld.

Twee vormen van participatie zien we als bij uitstek interessant: stadsgesprekken: brede discussieavonden van bewoners, ondernemers en andere betrokkenen over bepaalde thema's, en straatinterviews: het peilen van de mening van voorbijgangers over een aantal thema's. Ook digitale participatie zal een plaats krijgen binnen deze fase, om zoveel mogelijk inwoners zo eenvoudig mogelijk mee te laten doen.

3. Maart - oktober 2020: Nadere uitwerking per deelgebied of thema (met belanghebbenden en geïnteresseerden)

Wanneer de gesprekken over de opgaven en ontwikkelingen genoeg duidelijkheid geven over de hoofdrichtingen wordt de vertaling gemaakt naar de deelgebieden en thema's die een rol spelen in het realiseren van deze hoofdrichtingen. Collega's met inhoudelijke kennis van het gebied zullen worden ingezet als begeleiders van dit proces, aangevuld met gebiedskenners, bewoners en ondernemers en andere geïnteresseerden.

Mijlpaal: Fase 2 & 3 leveren een aantal duidelijke hoofdrichtingen op, met aansluitende doorvertaling naar een visie op deelgebieden en thema's. Dit vormt het raamwerk waarbinnen de omgevingsvisie verder zal worden opgesteld. De gemeenteraad wordt tijdens een commissievergadering van de raadscommissie Stadsontwikkeling & -beheer meegenomen in het doorlopen proces en de resulterende hoofdlijnen. Waar gewenst kunnen deze ter discussie worden gesteld of kunnen dilemma's vanuit het participatieproces worden voorgelegd.

4. Najaar 2020 – Voorjaar 2021: Werken aan het concept, toetsing en opstellen ontwerp-omgevingsvisie

In deze fase wordt al het verzamelde materiaal samengevoegd, de hoofdrichtingen met vertaling naar deelgebieden en thema's, maar ook de overige opbrengst van alle participatiesessies en alle vooronderzoeken. Hierbij worden ook de eerder opgestelde omgevingsvisies van Huisduinen en Julianadorp ingebracht. De gemeente is penvoerder bij het opstellen van de visie, waar mogelijk ondersteund door betrokken bewoners, ondernemers of partijen.

Dit levert een concept-visie op, die getoetst wordt aan alle partijen die hebben meegedaan in het proces. Op basis hiervan wordt gewerkt aan een definitieve versie, die gedragen is door de betrokken partijen. Bij afronding hiervan is de Omgevingsvisie geschikt voor bestuurlijke besluitvorming.

Mijlpaal: Als eindresultaat van deze fase wordt een ontwerp-omgevingsvisie vastgesteld door het college van B&W en ter consultatie voorgelegd aan de raadscommissie Stadsontwikkeling & -beheer.

5. Voorjaar 2021: Vaststelling door gemeenteraad

In deze fase is het participatieproces doorlopen en wordt de gemeenteraad gevraagd om de Omgevingsvisie gemeente Den Helder vast te stellen. Eventuele zienswijzen die zijn ingebracht naar aanleiding van de ter inzagelegging van de ontwerp-omgevingsvisie worden hierin meegenomen.

Mijlpaal: Na vaststelling van de Omgevingsvisie gemeente Den Helder beschikt Den Helder op korte termijn na de invoering van de Omgevingswet op 1 januari 2021 over een volwaardige, gemeente dekkende omgevingsvisie. Hiermee wordt ruim voldaan aan de wettelijke eis om vóór 1 januari 2024 deze vastgesteld te hebben.

6. Organisatie

De omgevingsvisie formuleert een toekomstrichting voor de (fysieke) leefomgeving van de gemeente Den Helder en is daarmee breder dan enkel ruimtelijke ordening. Ook raakvlakken met (openbare) veiligheid & handhaving, gezondheid en de sociale leefomgeving spelen een belangrijke rol in het ontwikkelen van een integrale en gedragen toekomstvisie.

Hiermee wordt beter aangesloten bij de integrale kijk van de samenleving op de rol van de gemeente. Bij het project zullen dan ook nadrukkelijk verschillende teams en expertises binnen de organisatie betrokken worden. Ook verschillende externe ketenpartners (Omgevingsdienst, GGD, HHNK, Veiligheidsregio, Provincie Noord-Holland) beschikken over expertise die we graag een plaats geven in de organisatie van dit project. In de eerder opgestelde omgevingsvisies (Huisduinen, Julianadorp) zijn hier al een aantal ervaringen mee opgedaan, op basis waarvan binnen dit project graag opnieuw de samenwerking met deze partijen wordt gezocht.

Het brede participatietraject beoogt daarnaast zoveel mogelijk informatie van burgers, bedrijven en andere (maatschappelijke) partijen over de gemeente Den Helder als leef-, werk- of andere omgeving op te halen. Deze informatie geeft invulling aan de formulering van ambities en prioriteiten op het gebied van de leefomgeving in Den Helder.

De gemeenteraad zal op diverse punten in dit project actief worden betrokken (zie kopje 5. Fasering en planning). Als eindverantwoordelijke voor het vaststellen van deze omgevingsvisie zal de gemeenteraad gedurende het gehele proces actief betrokken en naar wens geïnformeerd worden, om de besluitvorming hiermee te ondersteunen.

De interne projectgroep wordt nog nader ingevuld.

Rol	Wie	Verantwoordelijkheden-/bevoegdheden	Benodigde inzet (dagen per week)
Projectleider	I. Zwier	Verantwoordelijk voor aansturing van het proces en oplevering van het resultaat	2 dagen
N.t.b.			
N.t.b.			
N.t.b.			

7. Kosten en baten

Het participatieproces om te komen tot een omgevingsvisie brengt een aantal kosten met zich mee, bijvoorbeeld voor het huren van locaties of de verspreiding van uitnodigingen. Voor de totstandkoming van de uiteindelijke visie wordt voornamelijk gebruik gemaakt van ambtelijke capaciteit. Extra kosten kunnen mogelijk gaan zitten in de inhuur van specifieke specialismen, bijvoorbeeld de grafische vormgeving van kaarten en impressies. Alle kosten worden betaald vanuit het beschikbare budget voor de invoering van de Omgevingswet.

Het opstellen van een omgevingsvisie levert geen directe baten op. Het bieden van nieuwe (ontwikkel)mogelijkheden of een wenkend perspectief kan echter belangrijke indirecte baten opleveren, door een verbetering van het lokale vestigingsklimaat.

8. Informatiebeheer

De gemeente faciliteert de totstandkoming van de omgevingsvisie. Informatie wordt centraal opgeslagen in een aparte projectmap op de algemene schijf van de gemeente Den Helder. Op diverse momenten wordt proactief informatie gedeeld door de projectleider. Tevens zal er een aparte pagina op de website aangevraagd worden om alle betrokkenen en belanghebbenden te informeren en digitale participatie te faciliteren.

9. Communicatie

Gezien de essentiële rol van communicatie met de verschillende stakeholders in dit proces zal er een apart communicatieplan worden opgesteld, waarin de verschillende stappen in een planning worden verwerkt en in groter detail zullen worden beschreven. Deze zal worden opgesteld door de projectleider, in samenwerking met de projectgroep, en in het bijzonder de communicatieadviseur binnen dit project.

Binnen dit communicatieplan wordt uitgewerkt op welke manier bewoners, ondernemers en andere (maatschappelijke) partijen worden benaderd om mee te doen in dit traject. Insteek is om dit via diverse kanalen, nadrukkelijk ook digitaal, te doen. Daarnaast wordt tevens ingezet op het betrekken van verschillende doelgroepen, gezien het belang van een goede afspiegeling in dit participatieproces. In het communicatieplan wordt nadrukkelijk aangesloten bij de resultaten van de discussie in de raadscommissie Bestuur & Middelen over het beleidskader Participatie, gepland voor de vergadering van maandag 23 september 2019.

10. Risicofactoren

Een tweetal risico's spelen rond dit project. Ten eerste bestaat het risico op uitloop van het participatieproces, doordat bijvoorbeeld tegenstellingen niet opgelost kunnen worden, nieuwe stakeholders zich aansluiten in het proces of doordat externe ontwikkelingen de toekomstrichting doen verschuiven. Als maatregel kan hier tegenover gezet worden dat de projectleider hier vinger aan de pols houdt en vasthoudt aan de afgesproken deadlines voor bepaalde fases in het project. Tevens kunnen tegenstelling die niet opgelost kunnen worden binnen het project voorgelegd worden aan de politiek voor een beslissing.

Een tweede risico is de noodzaak van externe inzet of kennis. Het opstellen van de Omgevingsvisie gemeente Den Helder is meegenomen in het beschikbare budget voor het Programma invoering Omgevingswet, waardoor slechts een langdurige of zeer kostbare inzet een risico zal vormen. Voor de meeste gevallen van kortstondig inhuren van kennis/inzet is voorzien binnen dit budget. De projectleider zal het beschikbare budget beheren en duidelijke afwegingen maken wanneer het nodig is om externe inzet in te huren, in overleg met projectteam en opdrachtgever.

Gezien de naderende invoering van de Omgevingswet en de wettelijke verplichting om hierna binnen afzienbare tijd een omgevingsvisie vast te stellen voor het gehele grondgebied van de gemeente is het risico op het wegvallen van politiek draagvlak voor dit project naar verwachting zeer gering.

	Risico	Kans	Effect (gevolg)	Maatregel	Wie?
1	Uitloop participatie	Gemiddeld	Tijdsoverschrijding	Duidelijke deadlines & op tijd opschalen Evt. extra inzet in schrijf/opstelfase	Projectleider
2	Externe kennis/inzet benodigd	Gemiddeld/klein	Overschrijding budget	Beheren van beschikbaar budget en duidelijke voorwaarden voor inzet externen, zoveel mogelijk kennis vanuit het project inzetten (intern + extern)	Projectleider